

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmae Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De speciebus Orationis. Cap. X.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46132)

sed te grauiter oppressurus. In Psal. Miser factus sum, & curu-
tus sum vsque in finem. ad Col. 3. Quæ sursum sunt querite, nō
quæ super terram. ¶ Secundo quia tēporalia debentur his qui ha-
bēt iustitiā regni. Iustitia enim regni filios facit. Filiis vero de-
betur prouiso. Vnde super illud, Et hæc omnia adiciētur vobis
dicit gloss. Quia omnia sunt filiorum, & ideo hæc omnia ad-
cientur etiā non quarentibus, quibus si subrahuntur, ad pro-
tionem est, si dantur ad gratiarū actionem. ¶ Tertio, quia nescit
homo utrum sibi expediat tēporalia habere, cum vt frequenter
possessoribus suis noceant. Prou. 1. Vsquequo stulti ea quæ sunt
noxia cupient? Et super illud 1. ad Cor. 13. Virtus in inbri-
perficetur. Dicit gl. Augu. Cum ea quæ Deus laudat & promittit
petitis, ab illo securi petite: illa enim propitio Deo cōceduntur.
Quando autem petitis tēporalia, cum modo petite, & cum te-
more illi committite: vt si profint det: si seic obesse, nō det. Qui
enim obicit vel proicit medicus nouit, non agrotus. Item noce-
dum, quod super illud Matth. 26. Et orauit tertio eundē seme-
nem dicens. tangit glo. tria à nobis petenda. Tribus vicibus in-
quit, orauit, vt & nos à præteritis peccatis veniam, à presentibus
malis tutelam, & à futuris periculis cautelā oremus. De primo
Eccl. 38. Fili, in infirmitate tua ne despicias te ipsum: sed ora
dominum, & ipse curabit te. De secūdo, Matth. 26. Vigilate & orate
vt non intretis in tētationem. De tertio, Luc. 3. Vigilate in omni
tempore, orantes vt digni habeamini fugere quæ ventura sunt.
Item notandum quod in oratione petere possumus vt Deus con-
stodiat nos ab occasione peccandi. Exemplo Salomonis dicitur
Prouer. 30. Mendicitatem & diuitias ne dederis mihi, sed eribe
tantum victui meo necessaria, ne fortē illiciar ad negandum, &
dicam, Quis est dominus? aut egestatē compulsus furer, & peti-
iorem nomen domini mei. Item possumus in oratione petere
id quod dat nobis occasionem salutis: vt eos qui nos recte in-
struant, secundum admonitionem Christi. Matth. 9. Rogate do-
minum messis, vt mittat operarios in messem suam.

De speciebus Orationis.

C A P. X.

Oratio potest diuidi in orationē fructuosam & infructuo-
sam. Fructuosa oratio multas habet species. Quædam enim
fit verecundo, & humili affectu. Qualis fuit oratio publicani, qui
non audebat oculos suos in cælum leuare. Luc. 18. Item talis fuit
oratio filij prodigi, qui ait ad patrem suum: Pater peccaui in oculis
coram te, iam nō sum dignus vocari filius tuus. Lu. 15. Verecundus
multū placet Deo in penitente, sicut imprudētia displicet ei in
peccato

peccatore. Ber. Quantū displicet Deo impudētia peccatoris, tantū placet ei erubescētia pœnitētis. Similiter humilitas orantis multum placet ei. Ber. Citius placas Deū, si mensurā tuam seruaueris, & altiora te ne quæsieris. Quædā oratio fit in puro affectu. sic orauit Susanna, Dan. 13. dicens: Domine Deus, tu scis quia hæc isti malitiose composuerūt aduersum me. ¶ Alia species orationis fit lato affectu. Sic orauit Moyses Exod. 32. dicens: Aut dimitte eis hanc noxam: aut si nō facis, dele me de libro tuo quē scripsisti. Alia oratio fit grato affectu. Sic monet Apostolus orare ad Col. 4. Orationi instantes, vigilantes in ea gratiarū actione. Oratio infructuosa similiter multas habet species. Quædam enim est simiatica. quæ solis labiis fit. De qua Matt. 15. Populus hic me labiis honorat: cor autē eorū longe est à me. Esa. 29. sic habetur: Apropinquat populus iste ore suo, & labiis suis glorificat me: cor autē eius longè est à me Aug. Sicut vox sine modulatione quasi vox picarū: sic oratio sine deuotione quasi mugitus boum. Idem Aug. Quid prodest strepitus labiorum, si mutus est cor? Qualis differentia inter paleam, & granū, & inter simulam & fufur, & inter pellem animalis & ipsum animal: talis est differentia inter sonum vocalis orationis, & deuotionē cordis. Præui pastores pro animali solam pellem reddunt: quibus similes sunt qui malè orāt, tantum exteriorem sonum vocalis orationis habentes. Et notandum quòd deuotio sic describitur: Deuotio est tēneritudo cordis, quā quis de facili in lacrymas resoluitur. Vel sic, Deuotio est feruor bonæ voluntatis, quæ mens cohibere nō valens certis manifestat indiciis. Deuotio est medulla holocaustorum. Sine ipsa holocausta sunt arida. Psal. Holocausta medullata offeram tibi. ¶ Alia species infructuosæ orationis est oratio præter opera: qualis fuit oratio Eliæ, cum petiit animæ suæ vt inderetur. 3. Reg. 19. ¶ Tertia species est salutis cōtraria. Qualis fuit oratio Pauli perentis à se stimulū amouendi. 1. ad Corint. 12. ¶ Quarta species est oratio præsumptuosa. Qualis fuit oratio filiorum Zebedæi, qui volebāt peruenire ad regnū, nō per calicis potū: quibus dictū est, Nescitis quid petatis. Mar. 10. ¶ Quinta species est oratio ridiculosa. Qualis est oratio hypocritarū, qui elati de multitudinē operū suorū, Deū quasi irridēt, dū manibus plenis elemosynā gratiæ ab eo perūt. Talis fuit oratio superbi Pharisei, dicentis: Ieiuno bis in sabbatho, decimas do omniū quæ possideo. Luc. 18. Vacuas oportet esse manus hominis per humilitatē, ad hoc vt elemosyna gratiæ ei à Deo detur. Itē oratio hypocritarū ridiculosā est, qui manus ten

dunt ad terram, cum elemosynam perunt ab eo qui est in cælis: terrenam enim mercedem quarunt in operibus suis. ¶ Item potest diuidi oratio in postulationem & obsecrationem, & oratione strictè sumptâ. Et sumitur hæc diuisio ex illo verbo 1. ad Tim. 2. Obsecro ergo primum omnium fieri obsecrationes, orationes postulationes, gratiarum actiones. Membra verò ista notificat Bern. in epistola ad fratres de mōte Dei, his verbis: Postulatio, inquit, est circa obtinendâ tēporalia & necessaria vitæ huius, in qua Deus postulantis quidem approbans bonam voluntatem, facit tamen quod ipse melius iudicat & dat libenter sequi postulantē. Ad postulationē pertinet petere tranquillitatem pacis, sanitatē corporis, tēperiem aëris. Obsecratio est in exercitiis spiritualibus anxia ad Deum instantia. Oratio est hominis Deo adhærentis affectû, & familiaris quædâ & pia allocutio. Gratiarum actio est in intellectu & cognitione gratiæ Dei bonæ voluntatis indeficiens & interflexa intērio. In postulationibus, piè & fideliter est orandum, sed nō est illis pertinaciter inhaerendum, quia nos nescim⁹, sed Pater noster qui est in cælis, quid in tēporalibus istis necesse est nobis: Obsecrationibus insistendū est, sed in omni humilitate & paciētia, quia nō afferūt fructū nisi in paciētia. Nonnunquam enim cum celerius gratia nō subuenit, obsecrati cælum aeneū, & terra sua ferrea. Et cum relicta sibi humani cordis duritia, ad votū exaudiri nō meretur: anxietas desiderantis negari sibi existimat quicquid differtur. Cumq; sicut Chananaea illa præteriri se aut despici gemisecit, quasi in immunditia carnis præterita sibi peccata imputari vel impropèri imaginetur. Nonnūquā verò sine labore petens accipit, quatēs inuenit, & pulsanti aperitur, & consolationes ac suauitates orationis inuenit tandem meretur labor obsecrationis. Nonnūquam etiam puræ orationis affectus & bona illa affectionis suauitas non inuenitur, sed quasi inuenit eū non petentem, & quasi nescientem gratia præuenit: & tanquā genus seruorū suscipitur in mēsa filiorū, & rudis adhuc & insipiens animus in eum orandi assumit affectum qui pro merito sanctitatis reddi solet meritis perfectiorum. Quod cum sit, agitur vt vel in iudiciū suū negligendū, non liceat nescire quid negligat: vel vt prouocatio charitatis amorē in eo vltro se proferentis accendat. In quo, proh dolor, multi falluntur: quia cum pane pascuntur filiorū, iam se filios esse arbitrantur: & deficientes vnde proficere debebant, ex visitante gratia euanescent à conscientia sua, se esse aliquid arbitranes, cum nihil sint. ¶ Item oratio sic potest diuidi. Est oratio quam aliquis

aliquis pro se ad Deū dirigit, & est oratio qua aliquis pro alio intercedit, quæ suffragium dicitur, quod suffragium humiliter petendum est, & maximè à sanctis qui iā beati sunt. Job. 5. Ad 2. loquem sanctorum conuerrere. Populus etiam humiliter debet suffragium petere à ministris ecclesiæ. Leuiti. 3. Rogante pro eis sacerdote, propitius erit eis Dominus: Item habetur eiusdem 5. & Num. 16. Deprecatus est Aaron pro populo, & plaga cessauit. Ministri etiam ecclesiæ suffragium humiliter debent petere à populo, exemplo Pauli ad Ro. 15. Obsecro, inquit, vos fratres per Dominum nostrū Iesum Christum, & per charitatem Sancti Spiritus, vt adiuueris me in orationibus vestris pro me ad Deum. Item petendum est suffragiū ab his qui creduntur esse specialis Dei amici. Job. 42. Iob seruus meus orabit pro vobis: factera eius suscipiam. Illi verò qui in Christo decedit, dicendū est illud Genes. 40. Memento mei cum bene tibi fuerit. Libenter debet orare vnus pro alio. Iac. 5. Orate pro inuicem, vt saluemini. Et 1. Io. 5. Qui scit fratrem suum peccare peccatū non ad mortem perat, & dabitur ei &c. Multum etiam sperandū est de suffragiis sanctorum. ad Philip. 1. Scio quod hoc mihi proueniet ad salutem per vestram orationem. Idem ad Philemonem: Spero per orationes vestras donari me vobis. De commendatione, & expositione Dominicæ orationis, require in sermone illo episcopalium: Omnes vnanimis in oratione estote. Isidor. de summo bono: Fidei symbolum & dominica oratio pro tota lege paruulis ecclesiæ ad cælorum regna sufficit capeſſenda: omnis enim laudando scripturarum, in eadē oratione Dominica & Symboli breuitate concluditur.

De laude Dei, & de necessariis intēdenti laudi diuine. PARS VIII.

Nunc tangendū est de laude Dei & gratiarum actione, quæ in orationibus suis consuevit ecclesia admiscere. Et primò de laude Dei. Ad quam multum incitat nos Sacra scriptura. Danieli: Immola Deo sacrificium laudis. Idem: Psallite Deo nostro, psallite &c. Ecclesi. 39. In omni corde & ore collaudate & benedicite nomen Domini. Heb. 13. Offeramus hostiā laudis semper Deo. Apoc. 19. Laudē dicite Deo nostro omnes sancti eius, & qui timetis Deū pusilli & magni. Ad laudandū Deum maximè incitat scriptura Psalmorum in tertia quinquagena, quæ in laude terminatur: Omnis spiritus laudet dominum: & in qua sunt tot psalmi incipientes vel à verbo laudandi, vel confitendi, vel cantandi. Item ad laudandū Deū incitat omnis creatura. Gregor. Mirū est, quod homo semper Deū non laudat: quia qualibet crea-